

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı : 467
Tarih : 07 Ocak 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Teklifim ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.
Saygılarımla

07 Ocak 2009

Osman ÖZÇELİK
Siirt Milletvekili

T.B.M.M. - D. M. K. M. K.	
Teşkilatı	
21 Ocak 2009	2/376
69 Kuv	

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Her yılın 21 Martında “Özgürlük ve Barış Bayramı Newroz” gününün tatil edilerek, barış etkinlikleri ve şölenlerle kutlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

GENEL GEREKÇE

Bütün halkların tarihinde, coşkuyla kutlanan, büyük anlamlar yüklenen müstesna günler vardır. Bu günler halkların moral kaynağı, kültürün bir parçası ve yansıması olarak ortaya çıkmaktadır. Bu tür günlerin tümü tarihsel bir olaya dayanmakta ve yaşanan tarihsel olay, kimi zaman yazılı kayıtlara geçme şansı bulmakta; kimi zaman da kayıtlara dayandırılmamakta veya var olan kayıtlar bir şekilde kaybolmaktadır.

Özellikle kesin kayıtlara dayandırılmayan ve toplumda derin etkiler yaratan olaylar süreç içinde halkın yaratıcı gücünün katkılarıyla inanılması güç bir efsaneye dönüşebilmektedir.

Newroz böylesi efsanevi bir gün olarak, yüz yıllardır Ortadoğu, Kafkas ve Orta Asya halkları arasında kutlanan ve her bir halkın kendince özel bir anlam yüklediği bir gündür.

Kimi tarihçiler Newroz'u 4350 yıl öncesine, Kürtlerin ataları olduğu bilinen Gutti'lere kadar götürmektedirler. Gutti'lerin tapınaklarında **Yeni Gün** anlamına gelen, **Zagmuk** adında bir bayram yaptıkları bilinmektedir. Zagmuk bayramı törenlerinde ateşler yakılır ve kral halkın arasına girer.

Daha sonraki yüzyıllarda Zagmuk geleneğinin, tek tanrılı din olan Zerdüştlükte devam ettiği görülür ki, Zerdüştlük ağırlıklı olarak Kürtlerin de mensubu olduğu Aryani halklar arasında yaygındır. Halen, İslamiyeti kabul etmemiş Yezidi Kürtler, Zerdüş'tün Zend Avesta Kitabını kutsal kitapları olarak kabul eder ve ibadetlerini Zend Avesta kurallarına göre icra ederler. Zerdüştlükte ateş ve güneş kutsaldır ve hiçbir ocakta ateş söndürülmez. Başta Alevi Kürtler olmak üzere tüm Kürtlerde Zerdüş'tinancının (felsefesinin) ritüellerinin derin izleri görülmektedir.

M.S. 2. yüzyılda Pers İmparatorluğu kayıtlarında "Nevruz" terimine rastlanılmaktadır.

Newroz la ilgili; Dahak, Cemşid, Feridun, Kawa ve Ateş gibi tüm figürler, Fars yazar Firdevsi'nin Şeyhnamesinde ve Genç Avesta'da yer almaktadır.

Ömer Hayyam'ın Nevroznamesi, Şerefhanın Şerefnamesinde Newroz çeşitli şekillerde yer almaktadır.

Rus araştırmacı Bazil Nikitin, Newroz'un Kürtler arasında çok eski tarihlere dayanan bir geçmişi olduğunu kaydeder.

Kürtler arasında yaygın **Newroz Efsanesi** şöyledir. Asur Kralı **Dehak**, Asur Başkenti Ninova'daki sarayında oturuyor, tüm Mezopotamya halklarını (Medler, Persler, Urartular, Huriler, Elamlılar) egemenliği altına almış, zulme dayalı bir yönetim oluşturmıştı. Zalim Dehak'ın iki omzunda iki çıban çıkar. (Kimine göre iki yılanın başı) Hiçbir tedavi sonuç vermez. Hekimlerinden biri, (Kimine göre Dehak'ı etkisi altına alan şeytan) her gün iki genç insan beyninin yaralara sürmesi (veya omzundaki yılanlara yedirmesi) halinde, iyileşeceğini tavsiye eder. Bunun üzerine her gün iki Med (Kürt) gencinin kafası kesilip, çıkarılan beyin yaralara sürülür. Bu durum yıllarca sürer, çocuğunu kurban vermeyen aile kalmaz. Ermayel ve Germayel adında iki kişi Kralın sarayına aşçı olarak girmeyi başarmışlardır. (Efsaneye göre bunları iyilik tanrısı göndermiştir.) İki yeni aşçı her gün getirilen iki gençten birini gizlice saraydan kaçırır, yerine bir koyun keser ve beynini yaralara sürer. Katliamdan kurtulanlar dağlara sığınmışlardır, zamanla sayıları binleri bulur. Kentte usta demirci **Kawa** yaşamaktadır. Zamanın en iyi mesleğine sahip ve en iyisidir. Zalim Dehak'a 17 oğlunu kurban vermiştir. Sıra 18. de dir. Kendi elleriyle oğlunu saraya götürür. Önlüğünün altına demirci balyozunu saklamış, dağdakilere, sarayın tepesinde yanan bir ateş görmeleri halinde saraya saldırmaları için haber salmıştır. Kawa balyozuyla Dehak'ın kafasını parçalar ve sarayda ateş yakar. Şehirdekiler ve dağdakiler ateşler yakarak Ninova'yı kuşatır, sarayı yıkarlar. Dehak'ın Asur Krallığı sona ermiş, yerine **Feridun** Med İmparatorluğu'nun başına geçmiştir.

Kuşkusuz olayın tarihsel gerçeklikle ne kadar uyumlu olduğu sorgulanabilir ama bunun bir efsane olduğu da unutulmamalıdır. Halk kültürünün oluşumunda mitolojinin yadsınamaz rolü bilinmektedir.

Olay, Kürtlerin bayram olarak kutladığı 21 Mart gününde gerçekleşmiş olması nedeniyle ayrı bir önem kazanmıştır. Kürtler bu güne özgürlük, zulme karşı direniş gibi anlamlar yüklemeye başlamışlardır.

Firdevsi Şeyhnamesinde; Kawa'nın sarı, kırmızı, yeşil renklerden oluşan demirci önlüğünü bayrak yapıp, meşalelerle kutlama yapan Ninova sokaklarındaki halkın önünde yürüdüğünü yazar.

Newroz'un özgürlük ateşi, diğer ezilen ve sömürülen komşu halklar arasında büyük bir coşku yaratarak evrenselleşir. Komşu halklar da Newroz'u kendi sosyal ve kültürel yapılarına göre şekillendirerek kutlamaya başlarlar.

Newroz, Türki Cumhuriyetlerde "Nevruz" adıyla Bahar Bayramı olarak kutlanır. Bayramda ateşler yakılır, halaylar çekilir, yumurta tokuşturulur. Gerçekten de Newroz, baharın başlangıcı, doğanın yeniden canlandığı yeni bir yılın başlangıcı olarak, yeni bir hayatın sevinçli müjdecisidir. Newroz gece ile gündüzün

eşitlendiği, güneşin balık burcundan koç burcuna döndüğü 21 Mart gününe rastlayan Yeni Gün dür.

Newroz Ortadoğu, Kafkaslar ve Orta Asya Halkları tarafından kutlanmakla beraber, bir gerçek var ki hiçbir yerde Mezopotamya'daki kadar coşkulu kutlanmamaktadır.

Osmanlı döneminde Newroz folklorik bir şekilde kutlanmaktaydı. 1924 yılında Atatürk'ün katılımıyla, Kavaklıdere de ilk kez resmi olarak kutlandı.

Ne yazık ki daha sonraları anlaşılmas bir şekilde, yer yer Newroz kutlamaları yasa dışı kabul edilerek, kutlamalar engellenmeye çalışıldı, çok gereksiz acılar yaşandı. Son yıllarda daha bir hoşgörü ile yaklaşıyor Newroz'a. İzinli kutlamalar bayram havası içinde, coşkulu barışçıl şölenler şeklinde kutlanıyor.

21 Mart aynı zamanda, Birleşmiş Milletlerin 1966 yılında **“Dünya Irkçılığa Karşı Mücadele Günü”** olarak kabul ettiği bir gündür. Türkiye, BM İnsan Hakları Komitesi tarafından hazırlanan **“Her Türlü Irk Ayırmacılığının Tasfiye Edilmesine Dair Sözleşme”** yi imzalayarak 2002 yılında yürürlüğe koydu.

21 Mart'ın bayram olarak kabul edilmesi, Türkiye'nin ırkçılığa karşı kararlı tutumunun dünyaya gösterilmesi açısından da ayrı bir önemi olacaktır.

21 Mart gününün gerginlik ve çatışma ile anılması yerine, yasal bir çerçeveye kavuşturularak, **“Özgürlük ve Barış Bayramı”** olarak kutlanması, karşılıklı sevgi ve saygı bağlarını güçlendirecek, her bayram gibi toplumsal barışa katkı sağlayacak bir gün olacaktır.

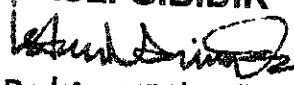
**ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 17.3.1981 tarihli ve 2429 sayılı **Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun** 2. maddesinin (A) fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“4- 21 Mart Özgürlük ve Barış Bayramı Newroz’dur.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü